

חלק פרק אחד עשר סנהדרין צה.

תורה אור

מסורת הש"ס

1. צהלי קולך בת גלים הקשיב לך עניה ענותו ישיהו י ל דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הכהנים אשר בעלתו בארץ בבל.
2. גור ארצה חסדך מפרק בני צלית ברע רבץ בארצה וכלבית מי יקטנה בראשית מט ט וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה וזבאו עד כרמי תמנתה ודעה כפיר אריות שאק לקראתו שומטם ד ה משא בקמח נבב בארץ צרד וטקח לביא וליש מהם אפתה ושרף מעטף ישאו על כתף צרים חילום ועל צבוע נמלים אציקם על עם לא יועיל ישיהו ל ו על שחל ופתן הדרך חרמס כפיר ותנן תהלים צ א
7. לא ירד ארצהו בני שחץ לא יקדו עליו שחל איו כח ח עור דמם בבל לעמד יקפ ידו דר בת ציון גבוע ירושלם ישיהו ל ב
9. ויהי בליקל ודעא ורצא מלאך ה' ויך במצוה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישיבו בכרך ודעה כלם פגרים מתיס מליכס י ט ל ה וישיבו בבל אשר בילידי הקרפה ומשקל קינו שלש מאות משקל נחשת ודעא חגור חרשה ויאקד להכות את דוד שמואל ב כא טו
11. תרדוב צעיר תחתי ולא קעוד קרסלי תהלים יח לו
12. אם תשכבון בין שפתים בגני ויהי נחפה בכסף ואברותיה בירקק תהלים סח י
13. ויגד לו אבישי בן צרויה ויך את הפלשתי וימיתוהו או נשבעו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תבנה את גר ישראל שמואל ב כא י
14. ואבא דיוס אל העין ואמר י' אלדי אלני אברום אם ישך נא מעליה דרכי אשר אנכי הולך עליה בראשית פרס כב

לשון פרסי קרעט. ל"א כפר הוא: קמטיס. הכניעו תחת הדג של זימס וימיו עלה למעכו: מכא ליה ארעא ממוסיה. נמרככה הארץ ממחמיו ולא חיקו. ל"א מכא נשפלת כעין גומא והיסה מגינה עליו: בארעא גריבי דמיה. בארעא סאין של מים. ל"א בארעא כורא דמיה כד מנודות של מים: איטריף קמיה. היסה טורפת ומחננת עלמה וממרת כפיה והוזה ומלערת: קפלט ליה ארעא. כמו לא תקפון (דברים טו). נתקלרה הארץ והגיע מהרה לארץ פלשמים: לערפס אימיה. דישבי: נוולס. טווה: כד חוסיס. ערפה לאביש כפרה למקטליה בלחמו פלך שהיה בידה ולא נעצו: אמרה ליה לאביש אימיה לן הואו פלך דנפל לפתך: ה"ג פסקיה בריש מוחה וקטלה. השליך לאביש הפלך לראשה ומחה: פסקיה לדוד לעילא. ויקו כלפי מעלה: ודך ליה. נעץ תחמיו חנימו בקרקע כדי שיפול עליו וימות: ונימא איפו. דוד עלמו לימא שס: אין פבוש. אין דעמו מכוונת לומר השם. והשם נילל דוד והשליכו השם ברחוק והלכו לאביש ודוד וחזרו להם: אמר ליה. אביש לדוד: ומאי כתיב כהא. למה באת כאן: אמר ליה הקציה אמר לי לזקן שיכלה וזעק או ממסר ביד ארביך והכי אהדרי ליה מוטב שאפול ביד ארבי: אמר ליה אפיך ללוסין. הפוך תפלתך ואמור לפניו מוטב יכלה וזעק ולא ממסר ביד ארבי דמה לך נצער בניך: בר כך קירא לזבון ואם לא פלעטר. משל הוא שאומרים בני אדם: סייע כדן. עזר תפלתך להפכה: וסוה קא רדיף כפריסו. והס בורמין שהיה קרוב לארץ פלשמים: ופי מנו קובי. לזמנו כפר ששמו קובי שכן א"י לארץ פלשמים: אמרי קוס ביה. אמרו זה לזה עמוד נכדו ולא תכרת ונכט ולכן נקרא קובי. אינהו היו בקיאים בשמות הכפרים ועדיין היו מפחדין ונורמין: כי מטא בי פרי. שם מקום: אמרו בן פרי גוריון. נמיהא: נקבא. שהרגנו: ואלא

יעניה ענותות עתיד ירמיה בן חלקיה ומתנבא עלה מענותות דכתיב דברי ירמיהו בן חלקיהו מן הכהנים אשר בענותות בארץ בנימין מי דמי התם ארי הכא ליש אמר רבי יוחנן ששה שמות יש לארי אלו הן ארי כפיר לבאי ליש שחל ישחך אי הכי בצרו להו עברו מעברה תרתי נגהו מאי עוד היום בנוב לעמוד אמר רב הונא אותו היום נשתיר מעונה של נוב אמרי ליה כלדאי אי אולת האידנא יכלת לה ואי לא יכלת לה אורחא דבעא לסגויי בעשרה יומא סגא בחד יומא כי מטו לירושלם שרי ליה ביסתרקי עד דסליק ויתב מעילוי שורה עד דחזיה לכולה ירושלם כי חזיה איזובר בעניה אמר הלא דא היא קרתא דירושלם דעלה ארגישית כל משירית ועלה כבשית כל מדינתא הלא היא זעירא וחלשא מכל כרכי עממיה דבבשית בתקוף ידי עלה וקם ומניד ברישיה מוביל ומייתי בידה על טור בית מקדשא דבציון ועל עזרתא דבירושלם אמרי נישדי ביה דא האידנא אמר להו תמהויה למחר אייתי לי כל חד וחד מיניכו גולמו הרג מיניה מיד ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף וישיבו בכרך והנה כלם פגרים מתים אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי בת דינא בטל דינא וישיבו בנוב אשר בילידי הרפה ומשקל קינו שלש מאות משקל נחשת והוא חגור חרשה ויאמר להכות את דוד מאי וישיבו בנוב אמר רב יהודה אמר רב איש שבא על עסקי נוב א"ל הקב"ה לדוד עד מתי יהיה עון זה ממון בידך על ידך נהרגה נוב עיר הכהנים ועל ידך נמורד דואג האדומי ועל ידך נהרגו שאול ושלשת בניו רצונך יכלו

עניה ענפוס. (כמו עניה) כלומר נביאות ירמיה הענותות היא שעמידה לנא על נבוכד נצר שממסר ירושלים בידו: ארי כפיר וכו'. וזכוכתא אחרת (ש) מפורש למה נקראו לו כל השמות הללו: אי הכי דכתיב קללי קולך לא ממושבנא הוא א"כ לוכא אלף תשע מסעות דהא עוד היום לאו ממושבנא נמי הוא. ומתוך עברו מעברה תרתי אינו עברו חד מעברה חד ואיכא עשר מסעות: אלו היום נשפיר מעונה של נוב. (דמפני עון) שהיה להם לישראל על שנהרגו הכהני נוב קבע הקציה העונש עד אותו היום ואותו יום נלכד נשתייר מומן העונש ואילו היה נלחם בירושלם בלוחו היום היה כובשה והכי משמע קרא עוד היום אותו יום העמידו לסמריה על ירושלים בעון נוב: פנא כחד יומא. והיינו י מסעות שנסע אותו היום: שדו ליה. לסמריה: כספרי. תחמיו טפ"ט בלע"ז עד שראה ירושלים כולה: עלה וקם ומניד ברישיה. עליה עמד והיה מניד בראשו: נשדי ביה ידא האידנא. נלחם בה עתה: תפריסו. תמה הוא להמחיל היום משום חולשא דלורחא. ל"א תמהויה נתינתם ודומה ליה (ו) (בנסמריה) איתמה למיתב: גולמו הרג. תחיה של חומה. לשון פרסי. אכן רעועה מן החומה ונכפעה: כס דינא בטל דינא. כיון שכן דינא בטל הריב וכן מפני שלא נכבשה זו ביום לא הללנו ממחרת: וישיבו בנוב. אידי דארי לליל בלוחו יוס נשתייר מעונה של נוב נקט כהא וישיבו בנוב שבה על עסקי נוב: הרפס. היינו ערפה: משקל קינו. מהרגמין מתקל סופייה: וסוה חגור חרשה. והוא חסור איספניקי חדמא: נערד דואג אדומי. שספר לשון הרע על דוד שנמקא זו שאול ולפי שקבל אחימלך את דוד בנוב אמר ליה שאול סוב ופגע בכהני ה' נמלא שעל ידך נהרגו ואחיה נכשל ונחתא על ידך נהרג שאול ושלשת בניו במלחמת פלשמים: שר ביזאי.

6. ידא דלוחתא מלחמה. 7. וינקוט ישיהו ס"י י' איתא קלל בנטפא אחרת ועי' עיר נפרץ עיר נלחמה. 8. ופי נפרץ עיר שר כהן ס"י י' כהן כהן. 9. ידא כהן. 10. נכנסת נב: שנת מט. קל נעין מה. 11. נעיל כב. 12. נכנסת ה. 13. וינקוט חסלי תחננת. 14. וישיהו י'. 15. נעיל מ"ו. 16. נעיל: מיל. 17. נכנסת. 18. נעיל: כפ"י: נדק.

גליון הש"ס

גם אבר בני ליונה איסתא. עין ניי סוף פרק ד' ממות:

לעזר רש"י

טפ"ט (טפ"ד). שטיח.

מוסף רש"י

ואבוא היום אל העין. היום ילמי והיום נלמי. מכלן שקפלה יד הארץ (בראשית כד מז).

